

foto: ilustracija/pixabay

U Hrvatskoj se siromaštvo smanjuje, ali je i dalje iznad prosjeka Europske unije. Činjenica da je Hrvatska još više zaostala za uspješnijim usporedivim gospodarstvima u srednjoj i istočnoj Europi, a prestigla su je i neka druga gospodarstva nije samo poražavajuća već potvrđuje i da nerješavanje privatnog duga, unatoč manjim pomacima predstavlja ogroman uteg za jedno gospodarstvo.

Vlasti u Hrvatskoj nisu napravile dovoljno da val globalne ekonomske krize (2007.-2008.) gašenje i gubitak radnih mjesta, 10 godina recesije, rast privatnog duga, uzročno posljedično ne uništi stečena ljudska prava 330 000 prezaduženih pojedinaca i/ili obitelji. Ovakav način nedjelovanja nije niti mudar, niti ustavan niti je u javnom interesu Hrvatske.

Privatni dug sam po sebi je bitan dio bilo kojeg gospodarstva, ako se njime pametno upravlja. Međutim, kad se ovako suludo povećao pa održavao kao u Hrvatskoj, može izazvati dva problema:

Prvi je dramatičan i uzrokuje trajne financijske krize. Rast osobnog duga koji je bio pobjegao "kontroli ekonomije" donio je krizu u SAD-u, krizu u Japanu 1991., krizu iz 1997. godine u Aziji... Takav nekontrolirani dug za zemlju kao cjelinu predviđa nesreću za tu zemlju, brutalni dug za sve podkategorije duga i pad potrošnje, propast nekretnina i predviđa dugotrajne probleme unutar svih podkategorija.

Drugi problem koji donosi je mnogo suptilniji i podmukao: kada je previsok, privatni dug postaje glavna kočnica gospodarskog rasta. Iako različiti istraživači navode različite razine, sve veći broj istraživanja sugerira da kada privatni dug ulazi u raspon od 100 do 150 posto BDP-a, on sprječava gospodarski rast.

„Upravljanje” dugom potpuno je i dramatično uništilo pristojnu, građansku obitelj i posve preokrenulo iznos duga. Početkom krize 2010. godine tvrtke su bile znatno dužnije od kućanstva (što je i logično), a kućanstva su uredno plaćala preskupe kredite i usluge. Nakon sedam godina situacija je političkom voljom posve preokrenuta. Kućanstva su postala nepovratno prezadužena i upletena u mrežu dužničkog ropstva, a politika ih ne želi ili ne zna sanirati. Kako za Agrokor, zna? Hrvatska uništivši poduzetništvo, usred recesije, odlučila je ne

stavom modelu umištanja pristojnih ljudi umištenim svjetskom krizom.

Pitanje 330 000 blokiranih i prezaduženih pojedinaca i obitelji izuzetno je važno pitanje u kojem vlasti RH sustavno ignoriraju svoj dio odgovornosti pa je stoga bilo potrebno uključiti vještine javnog zagovaranja, alat koji je dokazano efikasan u promjeni javnog mnijenja.

Pitanje rješenja prezaduženosti potrošača trebalo je još 2007. godine godine biti pitanje od velike gospodarske i društvene važnosti po Republiku Hrvatsku. No, ni godinama poslije to još uvijek nije prioritetno pitanje.

Republika Hrvatska zanemarila je i primijeniti Preporuku Vijeća ministara Europske unije:

-Rez (2007)8. od 06/20/2007;

-Rezoluciju No.1 (26. Konferencija EU ministara pravosuđa (2005.Helsinki) te

-Preporuku –Rez (2003)17 Vijeća ministara kojom je Vijeće upozorilo države članice na prezaduženost pojedinaca i obitelji.

Tražilo se da države članice hitno pokrenu političke, pravne i praktične mjere da bi se na vrijeme riješio problem prezaduženosti potrošača i/ ili obitelji

Vijeće je upozorilo države članice da će prezaduženost pojedinaca i/ili obitelji dovesti do značajnih društvenih i zdravstvenih poremećaja društva. Hrvatska vlast, kao ni Ustavni sud nisu reagirali i sad se plaćaju posljedice. Suci Ustavnog suda propustili su samostalno uputiti pitanje EU sudu pravde, odbili su reagirati na zahtjev Udruge Blokirani i dogodila se povreda zakonitosti, formalno i materijalno. Republika Hrvatska je bila dužna osigurati jednaka temeljna prava dužnika i vjerovnika, usvojiti dobru praksu rješenja prezaduženosti koja već postoji u nekim državama članicama te zaštititi osnovnu imovinu dužnika:

Umjesto dobre prakse Republika Hrvatska Ovršnim zakonom i pripadajućim zakonima uništava 330 000 prezaduženih obitelji i i/ili pojedinaca. Kroz par milijuna javno ovršnih rješenja ugrožava temeljno pravo na pošteno suđenje, pravno i socijalno degradira prezadužene, neadekvatno (prestrogo) kažnjava, pravno diskriminira u odnosu na prezadužene pravne subjekte (lex Agrokora npr.).

Kako cijela ova priča ima neodgovornu i nemoralnu kategoriju koja nije svojstvena niti jednoj zemlji, važno je prisjetiti se kako je Poglavljem 23 – „Reforma pravosuđa i temeljna prava“ bilo definirano i pitanje Ovršnog zakona, odnosno bilo je predviđeno uvođenje instituta javnih ovršitelja koji su bili pod ingerencijom sudova, i koji su bili u obvezi poštovati sve konvencije o zaštiti ljudskih prava. Međutim, dolaskom na vlast Zorana Milanovića isti je javne ovršitelje proglasio sotonskim te njegova vlada prenosi provedbe ovrha sa sudova na nesudska tijela, odnosno na javne bilježnike i odvjetnike, nakon čega nastaje kaos. Nakon toga usljeđuje niz izmjena ovršnih zakona, no niti jedan nije išao u smjeru rješavanja problema, nego se samo učvršćivala moć navedenih aktera. Novim Ovršnim zakonom javni bilježnici imenovani su kao povjerenici sudova, i tom izmjenom zapravo je napravljena ista stvar- izdvojen je opet sud kao jedini posrednik i sudske ovlasti dane su u outsourcing nesudskim tijelima

Kronologija broja blokiranih od 2010. do 2017. (statistički podaci FINA-e).

12/2010. – 25.606 građana u blokadi (obrtnici, samozaposleni)

01/2011. – 77.911 građana u blokadi. Dug iznosi 6,019 milijardi kn

06/2011. -166 000 građana u blokadi

12/2011. – 219 421 građana u blokadi

03/2012. – 212 317 građana u blokadi. Dug iznosi 13 milijardi kn

12/2013. – 299.795 građana, u blokadi. Dug iznosi 23,82 milijardi kn

01/2014. – 07.406 građana u blokadi. Dug iznosi 24,45 milijardi kn

11/2014. – 322 500 građana u blokadi. Dug iznosi 31,06 milijarde kuna i prerastao je iznos

Ožujak, 2017. – krajem ožujka 330.762 građana u blokadi, a njihov je dug iznosio 41,99 milijardi kuna.

Srpanj, 2017. – krajem srpnja 323.120 građana u blokadi, što je za 1889 građana (0,6 %) manje nego u lipnju. Dug građana iz osnova iznosio je 42,22 milijarde kuna, što je za 45,27 milijuna kuna (0,1 %) više u odnosu na prethodni mjesec (dug kroz kamatarenje sustavno raste)

Od 1. siječnja 2011. do 31. srpnja 2017. godine zaprimljeno je 7 974 496 osnova, od čega se 27,0 % odnosi na poslovne subjekte, a 73,0 % na građane. U istom razdoblju ukupno je izvršeno 130,6 milijardi kuna po osnovama koje se odnose na poslovne subjekte i 40,4 milijarde kuna po osnovama koje se odnose na građane (što znači da je od građana već naplaćeno preko 40 milijarde, a da su dužni još 42 milijarde)

Osobni stečaj (koji u Hrvatskoj reguliran kao velika kompletna ovrha) ne funkcionira. Ovaj je zakon usvojen tek 2016. kad je u zemlji već bilo preko 300 000 iskamatarenih, prezaduženih, a pokretanje osobnog bankrota od 2016. do 2018. provelo je tek 18 osoba. Napomena: Čak i ljudi koji su već 5 godina bili blokirani, i nemaju dostatna primanja, i nemaju imovine "Vlada" kroz osobni bankrot nudi tek novih 5 godina kamatarenja pa i ne čudi da nema većeg odziva.

I tako je Hrvatska postala zemlja u kojoj su se vlade aktivno uključile u proizvodnju duga (što i ne čudi, ako se vidi da neinventivni, konzervativni političari uglavnom i koriste FINU za punjenje praznog državnog proračuna i time uništavaju osnovni potencijal razvoja, i građane RH.)

Piše: Mario Strinavić/ demosmedia

**OVAJ PROJEKT FINANCIRAN JE SREDSTVIMA ZA POTICANJE NOVINARSKÉ
IZVRSNOSTI AGENCIJE ZA ELEKTRONIČKE MEDIJE**

